

ОТЗЫВ НАУЧНОГО КОНСУЛЬТАНТА
о соискателе ученой степени кандидата биологических наук по
специальности 03.03.02 - «Антропология» по биологическим наукам
Конопелькине Дмитрии Сергеевиче

Диссертационная работа Конопелькина Д.С. посвящена изучению процессов сложения городского населения, которые представляют собой универсальный феномен в истории человеческих цивилизаций. Актуальность темы обусловлена не только возможностью рассмотреть процессы урбанизации на антропологическом материале античного времени, но и отсутствием представительных хорошо атрибутированных краниологических материалов с территории Центральных Балкан. Работа выполнена по материалам исследования трех краниологических серий, хранящихся в музее Виминаций (Республика Сербия). Автор исследования использовал расширенную краниологическую программу измерений, принятую в российской антропологической школе.

Изучаемый регион чрезвычайно сложен как с исторической, так и с антропологической точки зрения, так как на территории Балкан сходятся миграционные потоки разных направлений, как в древнее время, так и в современное. Д.С. Конопелькину впервые с использованием биологических методов исследования удалось показать, что жители римского города представляли собой группы населения различного происхождения, которые сохраняли характерные черты внешнего облика на протяжении веков. Таким образом, представление об усреднении антропологических характеристик городских жителей не нашло подтверждения. Кроме того впервые с использованием данных по краинологии проведена оценка этапов сложения городского населения античного времени, что позволяет установить миграционные потоки в эпоху Римской империи биологическими методами.

Показано, что город заселялся разнонаправленными потоками, как с южных территорий, так и с северных границ Римской империи.

Основные положения диссертации изложены в трёх публикациях, которые индексируются в международных базах, в том числе в Web of Science (RSCI), а также изложены в виде докладов на всероссийских и международных конференциях.

Дмитрий Сергеевич Конопелькин зарекомендовал себя самостоятельным, серьезным трудолюбивым исследователем, который хорошо владеет всеми методами изучения палеоантропологических материалов. Я рекомендую Конопелькина Дмитрия Сергеевича для присуждения ученой степени кандидата биологических наук по специальности 03.03.02 – «Антрапология» по биологическим наукам.

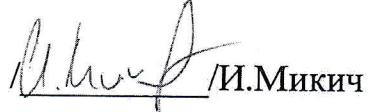
Научный консультант

Старший научный сотрудник

Археологического института

Сербской академии наук и искусств

PhD

И.Микич

Директор Археологического института Белград

Научный советник

Сербской академии наук и искусств

PhD

М. Кораћ

Реферат коментора

**о подносиоцу доктората биолошких наука, специјалност 03.03.02 -
«Антропологија» из биолошких наука за кандидата**

Конопелькина Дмитрија Сергејевича

Теза Д.С. Конопелькина посвећена је проучавању процеса формирања градског становништва, који су универзални феномен у историји људских цивилизација. Значај теме је не само могућност разматрања процеса урбанизације антрополошког материјала античког периода, већ и због недостатка репрезентативних, добро приписаних краниолошких материјала са територије централног Балкана. Рад је изведен на основу материјала из студије три краниолошке серије чуване у антрополошкој збирци на Виминацијуму (Република Србија). Аутор студије користио је проширен програм краниолошких мерења усвојен у руској антрополошкој школи.

Регион који се проучава је изузетно компликован и са историјског и са антрополошког становишта, будући да се миграциони токови различитих правца укрштају на Балкану, како у античко, тако и у ново доба. Д.С. Конопелькин по први пут користећи биолошке методе истраживања, успева да покаже да су римски градови насељавали становници различитог порекла који су вековима задржавали карактеристичне особине свог изгледа. Стога није потврђена идеја о утврђивању заједничког просека антрополошких карактеристика градског становништва. Поред тога, први пут користећи податке о краниологији, процењене су фазе урбаног становништва у античком периоду, што омогућава успостављање миграционих токова биолошким методама у доба Римског царства. Показано је да је град био насељен вишесмерним токовима, како са јужних територија, тако и са северних граница Римског царства.

Главне одредбе тезе представљене су у три публикације које су индексиране у међународним базама података, укључујући Веб оф Сајнс (RSCI), а такође

су представљене у облику извештаја на руским и међународним конференцијама.

Дмитриј Сергејевич Конопелькин се показао као независан, озбиљан, марљив истраживач који добро познаје све методе проучавања палеоантрополошког материјала. Из тог разлога препоручујем Дмитрија Сергејевића Конопелькина за диплому кандидата биолошких наука за специјалност 03.03.02- „Антрапологија“ у биолошким наукама.

Коментор

Научни сарадник

Археолошки институт Београд

Српска академија наука и уметности

 / Др И.Микић

Директор Археолошког института Београд

Научни саветник

Српска академија наука и уметности

 / Др М. Кораћ

